

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Općina Bihać Izvještaj o ispunjenju predizbornih obećanja načelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

Sadržaj

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
2.2. O lokalnim izborima na području općine Bihać	5
III Predizborna obećanja	9
3.1. Biografija načelnika	9
3.2. Predizborna kampanja	9
3.3. Pregled obećanja.....	9
IV Zaključak	14
4.1. Posebni dio – Općina Bihać.....	14
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i općine.....	15

I Uvod

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. god. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unaprijeđenje. Projekat je pokrenut u 14 općina BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju, i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

Načelnici općina i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim općinama, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postave pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

---

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 općina² i gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

---

² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

II O lokalnim izborima 2012. godine

2.1. Opšti podaci

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 općinskih vijeća u Federaciji BiH 61 skupštinu općine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika općina u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredaba sa Statutom Grada Mostara, CIK je donijela Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za Lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrovano 3.149.280 birača (bez Mostara). U Federaciji BiH registrovano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za učešće na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 nezavisna kandidata (od čega 53 pripadnika nacionalnih manjina) te 16 listi nezavisnih kandidata sa 106 kandidata. Broj ovjerenih kandidata za učešće na lokalnim izborima 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 kandidata, a za skupštine općina/općinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 kandidata za nacionalne manjine).

Ukupna izlaznost na izbore iznosila je 1.779.718 ili 56,5% birača, od čega u FBiH 1.013.040 ili 54,8%, u Republici Srpskoj 689.392 ili 59,2% i Brčko Distriktu BiH 42.519 ili 51,5%. Izabrano je ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

Po pitanju polne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za gradonačelnika/načelnika, izabrano je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabrano je 498 žena ili 16,19%. Izabrano je ukupno 29 predstavnika nacionalnih manjina.

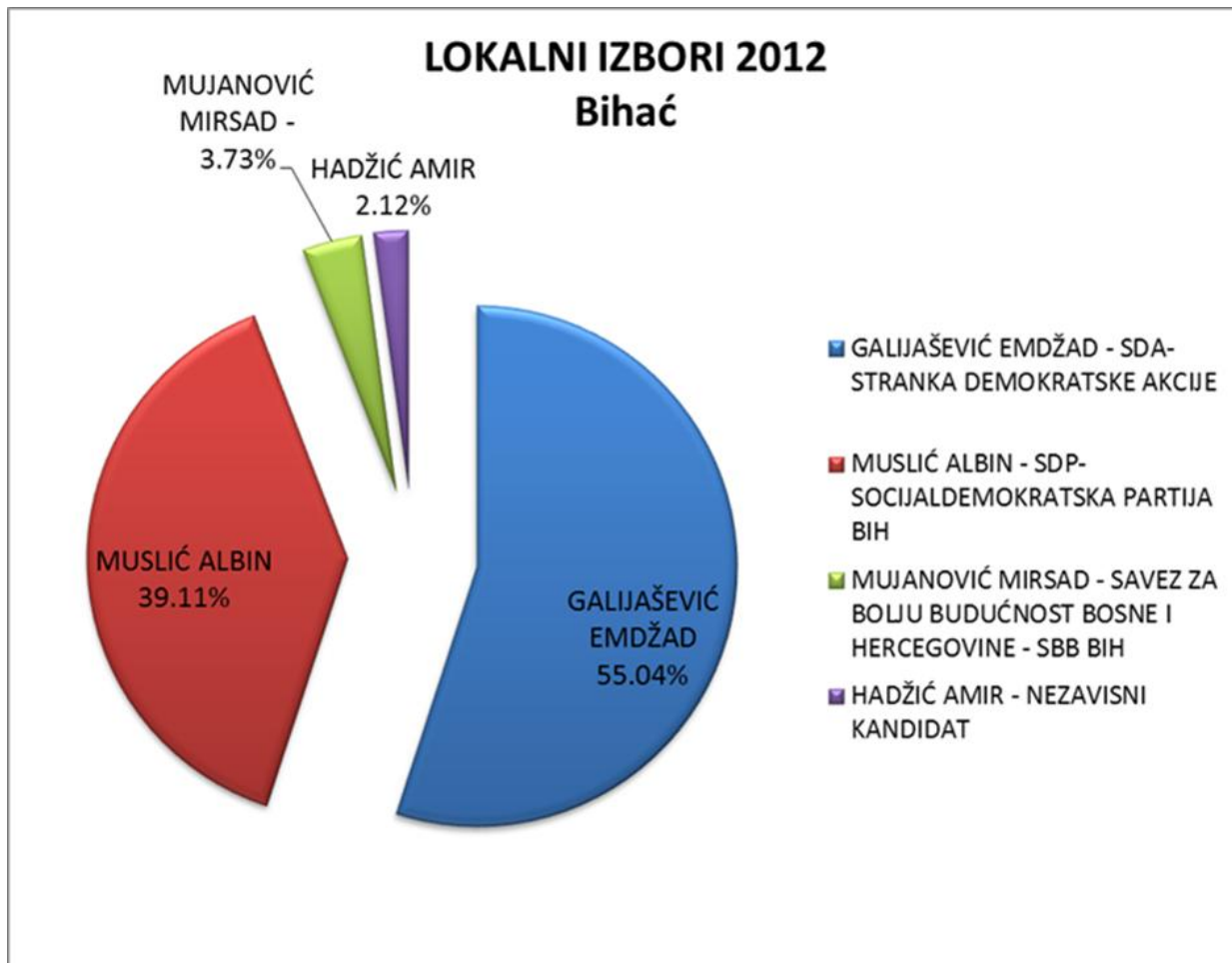
2.2. O lokalnim izborima na području općine Bihac

Prema potvrđenim podacima Centralne izborne komisije (CIK)³ na opštim izborima u BiH 2012. godine u Bihacu je glasalo 29.101 glasača. Prema istim podacima bilo je registrovano 54.536 glasača što predstavlja izlaznost od 53,36%. Najveće povjerenje birača je dobio g-din Emdžad

---

³ http://www.izbori.ba/Documents/Statistika_i_rezultati_izbora/Statistika_izbora/Izborni_pokazatelji2002-2012.pdf

galijašević, kandidat SDA sa osvojenih 55.04% glasova. Zatim slijedi g-din Albin Muslić, kandidat SDP i tada aktuelni Načelnik Općine sa osvojenih 39,11% glasova.

U izbornoj trci su učestvovali i kandidati Saveza za bolju budućnost Bosne i Hercegovine, g-din Mirsad Mujanović sa osvojenih 3,73% glasova i g-din Amir Hadžić, nezavisni kandidat sa osvojenih 2.12% glasova. Zanimljiva činjenica u vezi lokalnih izbora u Bihaću jeste i to da g-din Albin Muslić nije uspio u dovoljnoj mjeri sačuvati povjerenje građana i tako osigurati još jedan načelnički mandat. G-din Galijašević je očito imao bolju kampanju i ubjedljiviji politički program, čime je zadobio povjerenje više od polovine glasača koji su izašli na birališta.

Općinsko vijeće je predstavnički organ građana Bihaća i organ lokalne samouprave izabran na temelju opšteg biračkog prava, na neposrednim izborima tajnim glasanjem na način određen zakonom. Općinsko vijeće je organ odlučivanja, koji donosi opšte akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine, te obavlja druge poslove u skladu s ustavom, zakonom i statutom. Općinsko vijeće ima trideset (30) vijećnika. Općinsko vijeće se uspostavlja izborom predsjedavajućeg Općinskog vijeća na prvoj sjednici, na kojoj je prisutna većina od ukupnog broja općinskih vijećnika.

Tabela 1. Struktura vijećničkih mandata⁴

NAZIV STRANKE	Broj glasova	procenat (%)	Broj mandata
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	10.507	39,41	12
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	8.133	30,51	10
A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	2.553	9,58	3
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE - SBB BIH	1.518	5,69	2
SDU BIH-SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	958	3,59	1
HDZ 1990- HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	921	3,45	1
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	871	3,27	1

U Bihaću je 29.11.2012. godine održana konstituivna sjednica Općinskog vijeća. Za Predsjedavajućeg vijeća je, većinom glasova, izabran jedini kandidat za ovu funkciju Roman Jurić iz reda HDZ 1990. Međutim, problem je nastao kada je biran podpredsjednik Općinskog vijeća. SDP-ovi vijećnici su smatrali da nije ispoštovan poslovnik koji nalaže zastupljenost konstitutivnih naroda i manjina, te ravnopravnost polova. S druge strane SDA, koja ima većinu u vijeću, predložila je dopunu njihove liste, što SDP nije prihvatio te su vijećnici ove stranke napustili sjednicu. Nakon toga se glasalo, a podršku su dobili Mirsad Selmanović iz SDU, Enver Mustafić iz NS RZB i Amra Čehajić iz SDA. Sjednicu Općinskog vijeća je takođe obilježilo istupanje Alena Islamovića, vijećnika SDP-a iz ove stranke i Almira Šahbazovića vijećnika A-SDA, koji su zadržali svoje mandate i odlučili da u naredne četiri godine nastupaju kao nezavisni vijećnici.

Sada vijećničku većinu čine SDA sa 12 osvojenih mandata, po jednim iz SDU, NSRzB, HDZ 1990 i dva nezavisna vijećnika. SDP sa devet vijećnika sarađuje sa vijećnicima iz reda A-SDA i SBB-a.

⁴ Prema potvrđenom izbornom rezultatu CIK-e. Izvor: http://www.izbori.ba/Rezultati/RezultatiPotvrđeni/files/Glavni_report_trka_9_opstina_003.html

Tabela 2. Sadašnje stanje u Skupštini Grada⁵

Naziv stranke	Broj vijećničkih mandata
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	12
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	9
A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	2
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE - SBB BIH	2
SDU BIH-SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	1
HDZ 1990- HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	1
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	1
NEZAVISNI VIJEĆNIK - Alen Islamović	1
NEZAVISNI VIJEĆNIK - Almir Šahbazović	1

⁵ Nakon prve konstitutivne sjednice Općinskog vijeća i istupanja dva kandidata iz matičnih stranaka, koji su zatim postali nezavisni vijećnici. Izvor: <http://www.bihac.org/vijecnici.php>

III Predizborna obećanja

3.1. Biografija načelnika

Mr. sci. Emdžad Galijašević je rođen 14.03.1969. godine u Kulen Vakufu, Bihać. Osnovu školu završio u Kulen Vakufu, a Gimnaziju u Bihaću. Na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1999. godine. Postdiplomski studij upisao je 2005. godine na Veterinarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu gdje je magistrirao 2008. godine, a na istom fakultetu prijavio je i doktorsku disertaciju. Oženjen je i otac dvoje djece. U svom dosadašnjem radu, zajedno sa svojim saradnicima, objavio je 11 naučno istraživačkih radova. Radno iskustvo sticao je u privatnoj porodičnoj firmi, Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva USK-a kao stručni saradnik za zdravstvenu zaštitu, a 2004. godine imenovan je za direktora JU "Veterinarski zavod" Bihać. Radio kao ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva USK-a. Galijašević je prvi put preuzeo mandat Načelnika općine Bihać, a povjerenje građana je dobio kao kandidat Stranke demokratske akcije (SDA). Imao je tri protivkandidata, g-din. Albin Muslić kandidat SDP, g.din. Mirsad Mujanović kandidat SBB BiH i g.din Amir Hadžić kao nezavisni kandidat za načelnika općine Bihać. Na lokalnim izborima u oktobru 2012. godine. sadašnji načelnik Galijašević je osvojio 14.985 glasova što je bilo dovoljno da dobije mandat.

3.2. Predizborna kampanja

U predizbornoj kampanji je g.din Galijašević bio veoma dostupan medijima i javnosti. Gostovao je u predizbornim emisijama na radiju i televiziji kao i u TV duelima. Praksa dostupnosti medijima i javnosti je nastavljena i poslije izbora, što svjedoče brojni intervjui kao i učestvovanje na Forumu odgovornosti koji su organizovali CCI-a. Postojao je i program stranke u printanoj verziji koji je podijeljen građanima kao promotivni materijal u predizbornoj kampanji. U toj brošuri su jasno nabrojani prioriteti rada budućeg Načelnika općine Bihać. Fokus njegovih predizbornih obećanja je bio na stabilizaciji općinskog budžeta i poticajima poljoprivredi u kojoj je prepoznao razvojni potencijala Bihaća.

3.3. Pregled obećanja

U nastavku slijedi pregled obećanja evidentiranih u predizbornom periodu i stepen ispunjenosti istih:

1. Regresirati kamate na poljoprivredne kredite

Razvoj poljoprivrede predstavlja jedan od ključnih privrednih segmenata općine Bihać. Zbog toga je Općinsko vijeće usvojilo Odluku o utrošku sredstava namijenjenih za razvoj poljoprivrede na području općine Bihać u 2013. godini⁶ i Odluku o izmjenama i

⁶ Informativni bilten Općine Bihać, broj 17. novembar-studen 2013. godine, str. 22.

dopunama Odluke o utrošku sredstava namijenjenih za razvoj poljoprivrede⁷. Kako su objasnili predstavnici lokalne vlasti, cilj je bio da se realizacijom pomenute Odluke u 2013. godina stvore preduslovi za inteziviranje poljoprivredne proizvodnje i osavremenjavanju gazinstava. U tom pravcu, između ostalih aktivnosti sufinansirana je kamatna stopa na kredite podignute u mikrokreditnim organizacijama i komercijalnim bankama sa 3% od iznosa kamate. Pored toga sufinansirane su poreske obaveze do 50% onim poljoprivrednim proizvođačima koji su odlučili da registruju poljoprivredni obrt i tako sebi obezbijede radno mjesto. Takođe je podijeljen veći broj platenika i poticana je individualna proizvodnja povrtlarskih kultura. Raspoložive informacije ukazuju da je obećanje ispunjeno u potpunosti.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☒	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	-------------------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

2. U budžetu za 2013. godinu izdvojiti najmanje pola miliona maraka za poljoprivredu

Tekući grant za poljoprivredu prema Rebalansu 2 za 2013. godinu planiran je u visini 500.000 KM, dok je Rebalansom 3 ovaj iznos povećan na 620.000 KM⁸. Iz realizacije budžeta na dan 11.09.2013. godine je vidljivo da je plasirano 264.182 KM što je tek nešto više od polovine planiranih sredstava u Rebalansu 2. Realizacija ostalih sredstava je planirana izvršenjem budžeta. Prema riječima gospodina Galijaševića, u 2013. godini je realizovan veliki broj projekata u oblasti poljoprivrede, gdje je pored 730.000 KM osiguranih budžetskih sredstava, potpisan i ugovor za otkup krastavaca i jagodičastog voća. Osigurana su sredstva za poticaje poljoprivrednim proizvođačima pri registraciji poljoprivrednog obrta kao i sredstva za proljetnu sjetvu.⁹

Sumirajući navedene pokazatelje, može se vidjeti da je obezbijeđeno najmanje 500.000 KM za poljoprivredu u 2013. godini. Ostaje još da bude realizovan dio obezbijeđenih sredstva prema njihovoj namjeni. Planirana sredstva za poljoprivredu Nacrtom budžeta za 2014. godinu su 700.000 KM, što pokazuje da gospodin Galijašević radi na ostvarenju svojih obećanja vezanih za poljoprivredu kao jednu od osnovnih grana razvoja Bihaća. U svakom slučaju ovo nisu velika sredstva s obzirom na veličinu Općine i potencijale koje treba staviti u funkciju, ali s obzirom na naslijeđeni deficit u budžetu i neizmirena dugovanja prema dostavljačima, jasno je da se čine značajni naporu u ovom pravcu i da treba uvažavati uloženu energiju na saniranju postojećih problema.

⁷ Broj:02-02-7039/13, Bihać 26.09.2013.godine

⁸

<http://www.bihac.org/dokumenti/Budzet%20Opcline%20Bihac/Odluka%20o%20izmjenama%20i%20dopunama%20Budzeta%20Opcline%20Bihac%20za%202013.%20godinu%20-%20Rebalans%203.pdf> str.16.

⁹ Informativni bilten Općine Bihać, broj 17. novembar-studeni 2013. godine, str. 16.

Prema dostupnim informacijama obećanje može biti prihvaćeno kao ispunjeno u potpunosti.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

3. Formirati garancijske fondove

Cilj uspostavljanja kreditno garancijske sheme je povećati nivo investicionog ulaganja, odnosno ulaganja u osnovna i obrtna sredstva, s namjerom pokretanja i održavanja postojeće proizvodnje, proširenja i/ili uvođenja novih usluga koje su deficitarne, veće iskorištavanje kapaciteta, održavanje postojećih radnih mjesta, prevladavanje negativnih posljedica ekonomske krize, novo zapošljavanje i povećanje izvoza.¹⁰ Prema Izvještaju u kojem se konstatuje navedena potreba, kao nosilac projekta određen je Kabinet Općinskog načelnika i Služba za razvoj, preduzetništvo i evropske integracije. Osnov planirane mjere je potreba za traženjem podrške iz finansijskih fondova za realizaciju projekata. Predviđeni rok za realizaciju mjere formiranja kreditno-garancijskog fonda je 2014/2015. godina. U 2013. godini nisu formiran kreditno-garancijski fonda ali je usvojena Odluka njihovom osnivanju na posebnoj tematskoj sjednici 29. novembar 2013. godinena u okviru tema o zapošljavanja u Bihaću. Ovim činom je otpočelo ispunjavanje obećanja o formiranju garancijskog fonda, ali obećanje svakako nije ispunjeno u potpunosti. Ostvaren je tek prvi formalni korak. Ono što je neophodno učiniti i što će potvrditi punu odgovornost načelnika Galijaševića jeste da se obezbijede sredstva i formira garancijski fond u punom smislu kao pravno lice i operativna ustanova. Obećanje o garancijskom fondu je za sada djelimično ispunjeno a sljedeće dvije godine koje su planirane kao period potpune realizacije obećanja će najbolje pokazati iskrenost namjere i sposobnost načelnika Galijaševića.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

4. Smanjiti nameta koji su previsoki za životni standard građana donošenjem novih propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti Općine

Smanjenje nameta koji se negativno odražavaju na kvalitet života građana vezan je kako na poreze građana tako i za takse koje se odnose na registraciju novih prduzeća kao i na obim dokumentacije koja je potrebna prilikom otvaranja novih radnih mjesta. U tom

¹⁰ Informacija o stanju u oblasti zapošljavanja na području Općine Bihać sa prijedlogom mjera za stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje, broj 07/3-34-8399, Bihać, 21.11.2013. godine, str. 60.

pravcu realizovan je „Projekat regulatorne reforme u općini Bihać – Giljotina propisa“¹¹ Rezultati provedenog projekta su sljedeći: Izvršeno je smanjenje sa ranijih 174 na sada postojećih 159 procedura; ostvarene su određene finansijske uštede za lokalnu zajednicu, kao i za poslovni sektor¹²; unaprijeđena je transparentnost podataka i omogućen elektronski uvid.

Pored predstavljenog projekta u 2014. godini je planiran poticaj razvoja preduzetništva do 20%, umanjivanjem postojećih iznosa taksa i rente, u zavisnosti od broja zaposlenih u preduzeću. Nosioc aktivnosti je Kabinet načelnika, Služba urbanog uređenja i građenja, Služba za komunalne djelatnosti, vode i zaštitu okoliša, Služba za imovinsko-pravne i geodetske poslove. Do potrebe za uvođenjem ovih mjera došlo se na osnovu analize postojećih procedura i naknada za početak obavljanja djelatnosti i samog poslovanja.

Sumirajući urađeno može se konstatovati da postoje odrađene aktivnosti na ispunjenju i ovog obećanja, ipak rezultati još uvijek nisu poznati. Za sada se obećanje evidentira kao djelimično ispunjeno. Ono što je važno u vezi sa ovim obećanjem jesu efekti koje će proizvesti u pravcu poboljšanja života građana. Potrebno je nastaviti sa reformama čiji je prvi korak napravljen opisanim aktivnostima.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

5. Stabilizacija budžeta koji je opterećen ogromnim dugom od oko 30 miliona KM

Budžet općine Bihać već godinama unazad ostvaruje deficit. Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2012. godinu¹³

Ukupno ostvareni prihodi ..... 16.908.915,06 KM

Ukupno izvršeni rashodi ..... 19.907.174,10 KM

Razlika između ukupno ostvarenih prihoda i izvršenog rasporeda prihoda (višak rashoda nad prihodima - deficit) ..... 2.998.259,04 KM

U prvih 10 mjeseci 2012. godine ukupno ostvareni prihodu su bili 13.720.351 KM, dok je za isti period 2013. godine priliv sredstava bio veći za 3.285.613 KM. Ovo je samo jedan od pokazatelja stabilizacije budžeta. Kada je u pitanju rashodovna strana budžeta i najavljavano smanjenje troškova administracije stvar izgleda ovako

- bruto plate i naknade zaposlenih su iznosile 7.389.636 KM u 2012. godini,

- bruto plate i naknade zaposlenih iznose 6.872.261 KM u 2013. godini.

¹¹ Informacija o stanju u oblasti zapošljavanja na području Općine Bihać sa prijedlogom mjera za stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje, broj 07/3-34-8399, Bihać, 21.11.2013. godine, str. 66.

¹² Nemamo podatke u kojem finansijskom obimu, prim. autora.

¹³ <http://www.bihac.org/dokumenti/Budzet%20Općine%20Bihać/Izvjestaj%20o%20izvršenju%20Budžeta%20za%202012.%20godinu.pdf>

Navedeni pokazatelj govori da je na bruto platama i naknadama ostvarena ušteda od 517.375 KM odnosno da je ostvarena ušteda približno 7% kroz mjeru smanjenja troškova zaposlenih u administraciji.

Prema najavama načelnika i drugih službenika Općine Bihać predstoje dodatne i ne tako lake mjere smanjenja troškova administrativnog aparata. To se prije svega odnosi na prijevremeno penzionisanje približno 50 radnika. Ove mjere su bolne ali nužne, objašnjavaju nam, jer broj zaposlenih je veći nego što je potrebno a budžet je prekomjerno opterećen.

Aktivnosti koje se provode u pravcu stabilizacije budžeta su očite. Da li će poduzete mjere biti i dovoljne da se izađe iz postojećeg deficita vrijeme će pokazati. Razumljivo je da nije lako riješiti problem velikog deficita i da je potrebno mnogo duže vrijeme od godine dana kojom do sada raspolaže načelnik Galijašević. Za sada će obećanje obećanje biti evidentirano kao djelimično ispunjeno. Ipak, važno je naglasiti da provedene i planirane mjere one nisu ni lake ni popularne već da predstavljaju težak posao, dobro isplaniranu finansijsku strategiju, te donošenje odluka koje nisu lake.

Stepen ispunjenja:

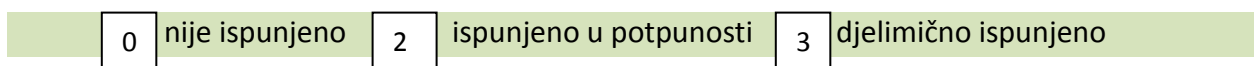
nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

IV Zaključak

4.1. Posebni dio – Općina Bihać

Prikupljene informacije ukazuju na činjenicu da su obećanja načelnika Galijaševića, koja su evidentirana i predstavljena u ovom izvještaju uglavnom usmjerena na stabilizaciju budžeta i razvoj poljoprivrede. Broj obećanja nije veliki ali su aktivnosti na svakom od datih obećanja vidljive. Načelnik Galijašević je ispunio dva obećanja u potpunosti ili 40%, dok su preostala tri obećanja u procesu ispunjavanja ili 60%. Sumarno, može se konstatovati da postoje aktivnosti na 100% datih obećanja. Značajno je činjenica da je svako od pet ključnih obećanja realizovano ili u potpunosti ili da se radi na njegovom ostvarenju. Obećanja treba posmatrati i sa aspekta koristi koju će donijeti građanima kada se ispune ili štete ako se ne ispune. Pored toga, obećanja nam govore i to kakve su ideje na temelju kojih će izabrani Načelnik razvijati općinu i u kojem pravcu namjerava provoditi svoju politiku.

Stepen ispunjenja datih obećanja:

Ono što je bilo primijetno tokom istraživanja o ispunjenosti predizbornih obećanja, jeste da gospodin Galijašević pristupa svom poslu više kao menadžer a manje kao birokrata. On se nije ograničio na ulogu prvog administrativnog radnika u Općini, već nastoji pronaći rješenje, amortizovati probleme velike nezaposlenosti privremenim socijalnim izdvajanjima ali istovremeno radi na formiranju ekonomskih savjeta sa privrednicima te inicira organizovanje poslovnih forumu i tematskih sjednica¹⁴. Provedene aktivnosti načelnik predstavlja javnosti u stilu koji odlikuje otvorenost i razumljivost. Ovakav proaktivan nastup koji politički angažman i aktivnosti čini vidljivim u javnosti, odlika su poslovnog pristupa problemima. Pristup je dobar jer privlači širu društvenu zajednicu da se kao stručna javnost uključuje u procese i doprinese pronalasku realnih i boljih rješenja. Za očekivati je da će ovakav pristup poslu postati stalna praksa i da će pomoći profilisanju stručne javnosti kao aktivnog partnera političkim predstavnicima lokalne vlasti, bez obzira kojoj političkoj partiji pripadaju, a u cilju bržeg ekonomskog razvoja.

Koliko su aktivnosti gospodina Galijaševića uspješne, o tome će građani najbolje prosuditi po završetku povjerenog mu mandata. Za sada postoji utisak da jedan moderniji duh i usmjerenost na pozitivne efekte političkog aktivizma vraća kredibilitet politici kao javnoj stvari, ali konačan zaključak mora biti vezan za dugoročno poboljšanje standard života građana. Nažalost, godine iza nas su bile godine gubljenja kredibiliteta političkih predstavnika. Izbornom pobjedom se

¹⁴ <http://www.bihac.org/arhiva.php?details=1969>

smatrala fotelja, a odgovornost raspolaganja budžetom političkim plijenom. Takvi trendovi obarali životni standard građana i razvijali negativnu percepciju građana o politici i političarima. u prvi plan su izbijale predstave o korupciji, nepotizmu i zloupotrebi službenog položaja i izbornog povjerenja. Gospodin Galijašević za sada izgleda kao čovjek koji mijenja takvu praksu, ali je još uvijek rano da se o tome govori sa potpunom sigurnošću.

Statistika koja je predstavljena na ovaj način ne može biti iskorištena za direktno poređenje sa rezultatima drugih gradonačelnika i načelnika općina jer nisu svi oni dali isti broj obećanja. Drugo, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire, a sva obećanja nemaju ni istu važnost za građane. Izvještaj služi skretanju pažnje javnosti, prvenstveno na lokalnom nivou, na obećanja koja su data građanima pred izbore. Javnost treba održati budnom za praćenje realizacije tih obećanja a odgovornost onih koji su obećanja dali treba prepoznati u mjeri ispunjenja datih obećanja.

4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i općine

Posmatrano sumarno, opšta ocjena predizborne kampanje koju su političke partije i kandidati provodili za lokalne izbore 2012. godine je da ona nije donijela ništa novo u načinu komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih pristupa, iako je primijetan blagi rast korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na internetu kod pojedinih kandidata za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan od kandidata je i diskvalifikovan iz izborne trke od strane CIK-a, zbog korišćenja pornografskog sadržaja na sopstvenoj web stranici. Kao i ranije, okosnicu predizborne kampanje u velikom broju općina činile su bandere i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikronivou“ i razgovorima 1:1, koja je podrazumijevala sastanke kandidata na terenu sa manjim grupama građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i općina, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu općinu, dok su u 6 gradova i općina ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i općinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i općinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i općinama, specifičan fenomen predstavlja Općina Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika općine izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkrentih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini , a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za 2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo infrastruktura bila je ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa

tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevnja i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja koja smo zabilježili u potpunosti i ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim općinama, najsistematičniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom razvoja lokalne zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i općina, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspavane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.